

Elliniki • Gnomi

C U L T U R E

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΝΩΜΗ • ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

Ελλάδα-Πολιτισμός-Γλώσσα

Κορυφαίοι Πανεπιστημιακοί και άνθρωποι **Γ' Μέρος**
του πνεύματος απαντούν στις τρεις παραπάνω έννοιες

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ-ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ: **Γεωργία Κωστακοπούλου**

Εκδηλώσεις πολιτισμού στη νότια Ρωσία στο πλαίσιο του αφιερωματικού έτους Ελλάδας – Ρωσίας 2016

«Ρωσο-ελληνική φιλία, αιωνίως όλοι μαζί» ήταν το κεντρικό σύνθημα των εκδηλώσεων που έλαβαν χώρα στο Βλαδικαυκάζ της νότιας Ρωσίας από 13 έως 15 Μαΐου στο πλαίσιο του αφιερωματικού έτους Ελλάδας – Ρωσίας 2016.

Οι εκδηλώσεις διοργανώθηκαν από τον Ελληνικό Σύλλογο Βόρειας Οσετίας-Αλβανίας «Προμηθέας», σε συνεργασία με τις Αρχές και τη Διοίκηση της Δημοκρατίας της Βόρειας Οσετίας – Αλβανίας και με τη στήριξη της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού του Υπουργείου Εξωτερικών, που συμμετείχε στις εκδηλώσεις με επικεφαλής τον Αν. Γενικό της ΓΓΑΕ **Δημήτρη Πλευράκη**.

Στις εκδηλώσεις, οι οποίες κορυφώθηκαν την Κυριακή 15 Μαΐου, σε άκρως συγκινητικό κλίμα, με τη συμμετοχή των Αρχών της Δημοκρατίας της Βόρειας Οσετίας-Αλβανίας και του Δήμου του Βλαδικαυκάζ, συμμετείχαν καλλιτέχνες από την Δημοκρατία της Βόρειας Οσετίας-Αλβανίας, μαθητές 10 σχολείων της περιοχής οι οποίοι ετοίμασαν μουσικο-θεατρική παράσταση για τον Ορφέα και την Ευρυδίκη, καθώς και τα χορευτικά τμήματα του Ελληνικού Συλλόγου της Βόρειας Οσετίας-Αλβανίας.

Η κα **Θεοδωρίδου** πλαισιωμένη από μουσικό σχήμα με μέλη καλλιτέχνες της φιλαρμονικής ορχήστρας της Δημοκρατίας της Βόρειας Οσετίας – Αλβανίας, υπό την διεύθυνση του Μαέστρου **Ορφανίδη Θεόδωρου**, ερμήνευσε βυζαντινούς ύμνους και τραγούδια σημαντικών Ελλήνων συνθετών. Κορυφαία και συγκινητική ήταν η στιγμή όταν ερμήνευσε, εμφανώς συγκινημένη και η ίδια, το ποντιακό τραγούδι «την πατρίδα μ' έχασα». Το χορευτικό ποντιακό συγκρότημα του Παμποντιακού Συλλόγου «Αργώ» Καλλιθέας, παρουσίασε μια σειρά από γνωστούς ποντιακούς χορούς,

συνοδευόμενο από λύρα, από τον καλλιτέχνη **Καϊογλίδη Χρήστο** και νταούλι, από τον **Παπαδόπουλο Γιώργο**.

Κατά τη διάρκεια της παραμονής της στο Βλα-

δικαυκάζ η Ελληνική αποστολή είχε την ευκαιρία να συναντηθεί με τις Αρχές της Δημοκρατίας της Βόρειας Οσετίας – Αλβανίας, να επισκεφθεί το σχολείο του Μπεσλάν και να καταθέσει στε-

φάνια στο μνημείο « Δέντρο Θρήνου» για τα 334 αθώα θύματα της τραγωδίας. Το νέο σχολείο κατασκευάστηκε με την βοήθεια του Ελληνικού Κράτους και των Ελλήνων ομογενών. Έχει πάρει το όνομα του ηρωικού Έλληνα **Γιάννη (Ιβάν) Κανίδη**, που αρνήθηκε να φύγει από το σχολείο, ενώ μπορούσε, χάνοντας τη ζωή του για να προστατεύσει τους αθώους μαθητές του. Σήμερα ο γιός του είναι ο Διευθυντής του σχολείου και συνεχίζει την ανθρωπιστική κληρονομιά του Έλληνα πατέρα του. Σημειώνεται ότι Έλληνας ομογενής είναι και ο Δήμαρχος της μαρτυρικής πόλης του Μπεσλάν.

Στην αποστολή συμμετείχαν εκτός του Αν. Γενικού της ΓΓΑΕ **Δημήτρη Πλευράκη** και η Δ/ντρια της ΓΓΑΕ στο Τμήμα Ευρώπης κα **Παπαδότου Εύα**, η κα **Μικρουλέα Ιλιάνα-Ηρώ**, Ειδική Σύμβουλος της Αντιπεριφερειάρχη Λασιθίου, ο κ. **Χούπνης Αθανάσιος** Γεν. Γραμματέας του Δήμου Ασπροπύργου, οι κ.κ. **Παπαδόπουλος Αναστάσιος**, **Σαββίδης Παντελής** και **Κωνσταντινίδης Αβραάμ**, Αντιδήμαρχοι του Δήμου Ασπροπύργου, ο κ. **Τσολερίδης Κωνσταντίνος**, Πρόεδρος της Δημοτικής Επιχείρησης Τηλεόρασης του Δήμου Ασπροπύργου "Attica tv", η παγκοσμίου φήμης σοπράνο, ποντιακής καταγωγής κα **Σόνια Θεοδωρίδου**, συνοδευόμενη από τον Μαέστρο κ. **Ορφανίδη Θεόδωρο** καθώς και τμήμα του χορευτικού ποντιακού συγκροτήματος του Παμποντιακού Συλλόγου «Αργώ» Καλλιθέας, μετά από πρόσκληση της Ελληνικής Κοινότητας του Βλαδικαυκάζ.

Η μετακίνηση των καλλιτεχνών έγινε με την ευγενική χορηγία του ομίλου Μουζενίδη και της Aegean Airlines. Η σοπράνο κα Σόνια Θεοδωρίδου και ο Μαέστρος κ. Θεόδωρος Ορφανίδης συμμετείχαν αφιλοκερδώς.

Νίκος Νομικός

Υπεύθυνος Τμήματος Ενημέρωσης ΓΓΑΕ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

«Η Ελληνική γλώσσα και ο ελληνικός πολιτισμός είναι το σύνολο των ριζών του δυτικού πολιτισμού»

Μιλάει η **Όλγα Νάσση** η οποία είναι η νέα Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ελληνικών Κοινοτήτων και Αδελφοτήτων Ιταλίας

Η Ομοσπονδία Ελληνικών Κοινοτήτων και Αδελφοτήτων Ιταλίας (Ο.Ε.Κ.Α.Ι) με την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού, πραγματοποίησαν μια σειρά εκδηλώσεων μέχρι και 22 του μηνός σε διάφορες πόλεις της Ιταλίας για την καθιέρωση της "Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας και Ελληνικού Πολιτισμού". Η Ο.Ε.Κ.Α.Ι υπήρξε εκείνη που πρωτοστάτησε στην πρόταση της καθιέρωσης της Ημέρας αυτής, εκείνη που πρώτη έλαβε την συναίνεση και την υποστήριξη των Ελληνικών και Κυπριακών Αρχών, αλλά και πολλών άλλων Θεσμών στην Ιταλία και σε όλο τον κόσμο. Μας μιλάει σήμερα η **Όλγα Νάσση**, η οποία είναι η νέα Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ελληνικών Κοινοτήτων και Αδελφοτήτων Ιταλίας. Είναι διδάκτορας του Πανεπιστημίου της Μεσσήνης. Η Όλγα Νάσση γεννήθηκε στην Ιταλία από Έλληνα πατέρα και ελληνοϊταλίδα μητέρα το 1972.

Είναι Πτυχιούχος του τμήματος Πολιτικών Επιστημών με διδακτορικό στην Ανθρωπολογία και στις εθνογλωσσικές μελέτες. Έχει κάνει εθνογραφική έρευνα σχετικά με την ελληνική μειονότητα στην Αλβανία. Έχει μεταφράσει Μονογραφίες από τα ελληνικά και τα ισπανικά και έχει δημοσιεύσει πολλά επιστημονικά άρθρα σε εθνικά και διεθνή περιοδικά και επιθεωρήσεις. Έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα στον ακαδημαϊκό τομέα στην Ελλάδα και τις Ηνωμένες Πολιτείες για τις ιστορικές μειονότητες και τις ιταλικές κοινότητες προέρχονται από τη διασπορά. Ασχολείται με διάφορους κοινωνικούς και πολιτιστικούς συλλόγους. Ανάμεσα σε άλλα τονίζει:

«Η εξωτερική εικόνα της Ελλάδας αλλάζει, σε δύο παράλληλες και αντίθετες ταυτόχρονα όψεις: για ορισμένους – να το πούμε ωμά, για τους προνομιούχους - η Ελλάδα είναι η χώρα που θα ήθελε να είναι μέρος της Δύσης χωρίς να το αξίζει. Για άλλους – για αυτούς που υποφέρουν από την κρίση – η Ελλάδα, αντίθετως, είναι αυτή που έδωσε το παράδειγμα της αξιοπρέ-

πιας ενάντια στην αλαζονεία, αυτή της εξέγερσης. Και οι δύο αντιλήψεις είναι σίγουρα σχετικές, ταλαντεύονται. Όμως, η ίδια η «κλασική» εικόνα της Ελλάδας, θα έλεγα «η σχολική» εμπλουτίστηκε καλώς ή κακώς με αυτές τις δύο αντιλήψεις, από τις οποίες την δεύτερη - αξιοπρέπεια και εξέγερση- θεωρώ ως την πιο εξέχουσα».

■ Η συνέντευξη

Η Ομοσπονδία Ελληνικών Κοινοτήτων και Αδελφοτήτων Ιταλίας πρωτοστάτησε για την καθιέρωση για την "Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας και Ελληνικού Πολιτισμού". Πόσο σημαντικές είναι τέτοιου είδους εκδηλώσεις για τον ελληνισμό παγκοσμίως;

«Η Ελληνική γλώσσα και ο ελληνικός πολιτισμός δεν είναι μόνο η κληρονομιά ενός λαού, αλλά και του συνόλου των ριζών του δυτικού πολιτισμού. Η διατήρηση αυτών των ριζών ισοδυναμεί με την υπεράσπιση του συνόλου του ευρωπαϊκού πολιτισμού, μέσα από τις περισσότερες πολιτισμικές και ανθρώπινες πτυχές

του. Σε μια εποχή που τα σημάδια της παλινδρόμησης δεν είναι δυστυχώς σπάνια στην Ευρώπη, αυτή η πολιτιστική μάχη αποκτάει μια πολύ σημαντική μορφή».

Η Ομογένεια, στον 21ο αιώνα ποιες νέες ανάγκες και προκλήσεις έχει να αντιμετωπίσει;

«Η διασπορά αντιμετωπίζει τα προβλήματα της κρίσης, τόσο τα υλικά όσο και τα πολιτιστικά, όπως και όλοι οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι. Και σε σύγκριση με τα περισσότερους από αυτούς, είναι ίσως σε πλεονεκτικότερη θέση, διότι τόσο η συνοχή της, όσο και οι δεσμοί της, που ποτέ δεν διεκόπηκαν, με τις θεμελιώδεις αξίες του Ελληνισμού, τη φέρνουν σε τέτοια θέση, ώστε να απορρίπτει πειρασμούς βαρβαρότητας που κυκλοφορούν σε πολλά μέρη της Η Ευρώπης κατά τα τελευταία χρόνια...».

Σας ανησυχεί η εικόνα που παρουσιάζει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια με την ανεξέλεγκτη οικονομική κρίση και με ότι αυτή επηρεάζει την καθημερινότητα του Έλληνα;
«Είναι αναμφίβολο, ότι η πίεση της κρί-

σης, η οποία με ιδιαίτερη σκληρότητα βιώνεται στην Ελλάδα, έχει άμεσο αντίκτυπο στην καθημερινή μας ζωή: πολλά πρότυπα διαβίωσης και πολλά αποκλειθέντα δικαιώματα συνθλιβονται και η ιστορική μας αποτύπωση στην αντοχή των κακουχιών τίθεται σε οδυνηρή δοκιμασία.

Παραμένουν οι βασικές αξίες της αλληλεγγύης, που είναι ένα από τις πιο βαθιές αξίες: η συμπεριφορά των Ελλήνων μπροστά στον πόνο των μεταναστών παραμένει στο σύνολό της μια από τις πιο πολιτισμένες και ανθρώπινες στην Ευρώπη.

Η εξωτερική εικόνα της Ελλάδας αλλάζει, σε δύο παράλληλες και αντίθετες ταυτόχρονα όψεις: για ορισμένους – να το πούμε ωμά, για τους προνομιούχους - η Ελλάδα είναι η χώρα που θα ήθελε να είναι μέρος της Δύσης χωρίς να το αξίζει. Για άλλους – για αυτούς που υποφέρουν από την κρίση – η Ελλάδα, αντίθετως, είναι αυτή που έδωσε το παράδειγμα της αξιοπρέπιας ενάντια στην αλαζονεία, αυτή της εξέγερσης.

Και οι δύο αντιλήψεις είναι σίγουρα σχετικές, ταλαντεύονται. Όμως, η ίδια η «κλασική» εικόνα της Ελλάδας, θα έλεγα «η σχολική» εμπλουτίστηκε καλώς ή κακώς με αυτές τις δύο αντιλήψεις, από τις οποίες την δεύτερη - αξιοπρέπεια και εξέγερση- θεωρώ ως την πιο εξέχουσα».

Μπορεί να βοηθήσει η Ομογένεια;

«Οι Έλληνες της διασποράς είναι η πιο ορατή όψη του Ελληνισμού, η πιο άμεση, θα έλεγα, σε ένα μεγάλο μέρος του κόσμου. Αποτελεί και το πιο προηγμένο παρατηρητήριο, να το πω έτσι, μέσα στην ίδια την Ευρώπη».

Πιστεύετε πως οι χώρες της Νότιας Ευρώπης θα πρέπει να συνεργαστούν πιο στενά απέναντι σε έναν Βορρά που φαίνεται πως τραβά το δικό του δρόμο;

«Σίγουρα. Η ελληνική ιστορία των τελευταίων ετών στις διάφορες εκφάνσεις της, εκφράζει ακριβώς αυτό.

Όχι μόνο ως υλική προστασία, άμεση, αντιμετώπιση με τις σκληρές και συνεχείς οικονομικές επιθέσεις, αλλά και ως επαναβεβαίωση των ευρωπαϊκών αξιών - και ως εκ τούτου, ελληνικών αξιών - τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τον πολιτισμό».

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Με αφορμή το ντοκιμαντέρ του Μένιου Καραγιάννη
33.333 - Η Οδύσσεια του Νίκου Καζαντζάκη

«Εκτός αν Ιθάκη είναι το ταξίδι»

Σκέψεις πάνω στην «Οδύσσεια» του Νίκου Καζαντζάκη και του Μένιου Καραγιάννη

Της **Τερέζας Βαλαβάνη**

**Ατέρμονη θάλασσα,
πού βρίσκεται ο Οδυσσεύς;
Ανεμόμυλοι δίχως πανιά,
πού πολεμά ο Δον Κιχώτης;**

Εκεί που σταματά το έπος του Ομήρου, με τον πολύπαθο Οδυσσεύα να φτάνει στην Ιθάκη του, ξεκινάει η περιπλάνηση του αντιήρωα Οδυσσεύα του Νίκου Καζαντζάκη. Μέσα από μια πλημμυρίδα 33.333 στίχων, 15.000 περίπου ωρών συγγραφικού μόχθου, 7 μεταγραφές μέσα σε 14 χρόνια από το 1924 έως το 1938. Σε μια ανάστροφη πορεία, εγκαταλείποντας την Ιθάκη, μπαίνει ο Οδυσσεύς κι ο Καζαντζάκης μαζί του στο ταξίδι της απομάκρυνσης από την πατρίδα, οδηγούμενοι στην Σπάρτη, στην Κρήτη, στην Αίγυπτο, ακολουθώντας τον Νείλο μέχρι τον ωκεανό, φτάνοντας μέχρι τους πάγους του Νότιου Πόλου, εκεί όπου караδοκεί ο θάνατος. «Δουλεύω, αγωνίζομαι, λιπούμαι, είμαι ανήσυχος, τίποτα απ' ό,τι γράφω δε με χωρεί, είμαι απρηγόρητος», εξομολογείται ο συγγραφέας στην γυναίκα του Γαλιάτα. «Μάχομαι, κοιτάζω μπροστά σαν τον Οδυσσεύα, μα χωρίς εγώ να ξέρω αν ποτέ θ' αράξω στην Ιθάκη. Εκτός αν Ιθάκη είναι το ταξίδι».

Ο Καζαντζάκης δημιουργεί, μέσα από το ξεδίπλωμα της δικής του «Οδύσσειας», ένα κολλοσιαίο ποιητικό έργο, που τρομάζει με τον όγκο και την πυκνότητα του, τους επίδοξους μνηστήρες. Έργο για λίγους και εκλεκτούς αναζητητές δυσηρόσιτων βουνοκορφών. Όπως τον δάσκαλο Gottfried Grunewald, που 65χρονος συνταξιούχος πλέον σπουδάζει τα ελληνικά για να μπορέσει να μεταφράσει άρτια στα σουηδικά το έπος! Σαν πολύτιμο δανεικό προικίο, μετάγγιση αίματος και πνεύματος, δικό του ηράκλειο άθλο, σε καιρούς ανιστόρητους, ζώντας ανάμεσα σε ανθρώπους αδιάφορους, αποξενωμένους από τις ρίζες. Αυτός ο υπεραϊωνόβιος Σουηδός «Οδυσσεύς» χαρίζει την έμπνευση για την ταινία «33.333 - Η Οδύσσεια του Νίκου Καζαντζάκη» στον σκηνοθέτη Μένιο Καραγιάννη.

Σ' αυτόν τον σεβάσμιο γέροντα επιστρέφει ξανά και ξανά, του δίνει να κρατά τον μίτο, μέσα από την δική του σκηνοθετική περιπλάνηση, σε τόπους μακρινούς και κοντινούς, εκεί όπου μας οδηγεί το μάτι του φακού του, εκεί όπου βρίσκονται οι άνθρωποι που επιλέγει να μας παρουσιάσουν ο καθένας τη δική του

οπτική της «Οδύσσειας». Τι θα γινόμαστε δίχως τον καθρέφτη των άλλων; Υπάρχουμε μέσα από το έργο μας, μόνο όταν οι άλλοι μας ανακαλύπτουν. 14 σκεπτόμενα άτομα, επιστήμονες και καλλιτέχνες, 14 «αναγνώστες», μιλούν, απαγγέλλουν, διαπιστώνουν, αμφισβητούν, αναρωτιούνται, παρακινούνται, συγκινούνται, συνδημιουργούν. Καλούνται να μοιραστούν μαζί μας το δικό τους «εύρηκα», μέσα από την πρόκληση του εκτεθειμένου σε κοινή θέα κι όμως ταυτόχρονα απόκρυφου για τους πολλούς σώματος της «Οδύσσειας» του Νίκου Καζαντζάκη.

Ο σκηνοθέτης Μένιος Καραγιάννης, πλάνητας κι αυτός του μεγάλου κόσμου από τα 17 του πετυχαίνει, με τη δική του «Οδύσσεια», ένα ντοκιμαντέρ 90 λεπτών, να μας ταξιδέψει μέσα στα μεγάλα μυστήρια της ανθρώπινης ζωής και της πνευματικής δημιουργίας. Μέσα από εικόνες καθημερινές, λιτές, αποσπασματικές, ρεαλιστικές, αφισοειδείς, φευγαλέες, που εναλλάσσονται διαρκώς σε κοφτό ρυθμό, μας συμπαρασύρει ν' αναζητήσουμε μαζί του τόπους, πρόσωπα κι αλήθειες. Ναι, ξέρουμε ότι τρέχουμε για να πεθάνουμε. Όμως δεν μπορούμε να σταματήσουμε.

Όπως ο «Οδυσσεύς» του Ομήρου, του Καζαντζάκη, του Καραγιάννη. Όλα σε κίνηση. Θάλασσες, νερά, αυτοκίνητα, τρένα, ανυποψίαστοι περαστικοί, κυλιόμενες σκάλες, ηλικιωμένοι, ένας επαίτης, ένα ερωτευμένο ζευγάρι που χορεύει.

Πλάνια που ντύνονται από τους ήχους της φύσης, τη μυστική αντήχηση της πόλης και μια νεωτερική μουσική που γίνεται σύμφυτη με την εικόνα και μας κρατά σε εγρήγορση. Κάποιες φορές οι σκιές και οι αντικατοπτρισμοί μας υπενθυμίζουν το περιβάλλον του μυθικού σπηλαιού του Πλάτωνα. «Ο βίος είναι όνειρον;» Μέσα από μια θραυσματική απεικόνιση του κόσμου, τα πόδια που έχουν συμπαρασυρθεί στον μαγικό χορό, το χέρι που παίζει το δοξάρι, σύννεφα, δέντρα, λιμάνια, το φεγγάρι, δίχτυα, ενετικά τέιχη, παραθύρια, εκκλησιές, όλα δημιουργούν μαζί με πολλά άλλα μια σπείρα ατέρμονη.

Ο σκηνοθέτης καταφέρνει να μας πάρει μαζί του στην ιδέα του ταξιδιού, των διαδοχικών περασμάτων και κατωφλίων, από κατώφλι σε κατώφλι (Γιώργος Εξαμιλιώτης), στο μυθικό ταξίδι του ανθρώπου ανοδικά από το κτήνος στο θεό, από τη ζωή στο θάνατο. Μέσα από τις συνταρακτικές εικόνες από το κρητικό χωριό Σφεντήλι που καταδικάστηκε να σκεπαστεί από τα νερά ενός φράγματος, απάνθρωπες αλλά και συγκινητικές εικόνες μιας

Ελλάδας κι ενός κόσμου που αρνείται να βουλιάξει.

Τα πάντα είναι εκδήλωση της ύλης, τα πάντα είναι εκδήλωση του θεού, όμορφα και κοινότητα, άσημα και ταυτόχρονα μοναδικά. Όλοι μας είμαστε περαστικοί, διαβατόρικα πουλιά. Ένα αέναο παιχνίδι φωτός και σκιάς, σκαλοπάτια, σπηλιές, ένα περιστερί που έξαφνα πετάει. «Ξέρω καλά ότι ο θάνατος δεν νικιέται». Η «Οδύσσεια» του Καζαντζάκη είναι ένα έργο «γραμμένο με αίμα», από έναν άνθρωπο που προσπαθούσε να σώσει ό,τι μπορούσε, διαθέτοντας «ζεστή σάρκα» και μια «αχόρταγη ψυχή». Ο Νίκος Καζαντζάκης έζησε σε μια εποχή γεμάτη κοσμογονικές ανακατατάξεις, νέα οράματα και μεγάλες διαψεύσεις:

«Μας ξέβρασε το κύμα ναυαγούς. Τα πλοία μας στα ύφαλα μπατόραν. Και οι ελπιδες μας ξεφούσκωσαν κι αυτές. Σωσίβια, που τρυπήσαν και βουλιόξαν.

Παιδιά ενός αιώνα επικού και τραγικού. Γεμάτου ιαχές, κραυγές από πολέμους. Θειήσαμε να αποπλεύσουμε, ταξίδι αποκοτιάς. Ενάντια στον ρου, στη διδαχή της ιστορίας.»
(Απόσπασμα από τη δική μου «Οδύσσεια», 2013)

Ο συγγραφέας δημιουργεί μια κιβωτό που προσπαθεί, μέσα σ' έναν κόσμο που βουλιάζει, να περισώσει τον πλούτο της ελληνικής δημοτικής γλώσσας και της κρητικής διαλέκτου. Σαν νέος Όμηρος συνθέτει το έπος, την ποιητική μαρτυρία της αυτοκαταστροφόμενης λευκής φυλής.

Φιλοδοξεί ν' αφήσει μια πνευματική και λογοτεχνική παρακαταθήκη για τους νέους και τους ακόμα αγέννητους. Ταυτόχρονα, καταγράφει τη δική του πνευματική πορεία, μας πα-

ραδίδει την αυτοβιογραφία του. Ανάμεσα σε αβύσσους έφαξε το σύντομο διάστημα που του δόθηκε δανεικό ν' απελευθερωθεί, να μην ελπίζει και να μην φοβάται, να φτάσει πέρα κι από την προσδοκία της ίδιας της απελευθέρωσής του. «Η ψυχή μου η άσαρκη δεν μπορεί να χορτάσει την ψυχή μου την σαρκοβόρα». Τα κατάφερε; Το ερώτημα παραμένει μαζί με όλα τ' άλλα μεγάλα ερωτήματα, που ο σκηνοθέτης μας θέτει μέσα από την ταινία του, ευτυχώς αναπάντητο.

Ο Μένιος Καραγιάννης τολμάει καθ' οδόν στην δική του προσωπική «Οδύσσεια», μετά από το τρίπτυχο «Σκάπετα», «ΑΡΙΚΑ. Α.» και «Lowland», ταινίες προσωπογραφίες ανθρώπων, που θέλησαν να είναι ο εαυτός τους πέρα από τη βουή του πλήθους, να κάνει τη δική του μεγάλη κατάθεση σκηνοθετικά, μ' επιτυχία. Ταυτόχρονα σαν παραγωγός, σκηνοθέτης και διευθυντής φωτογραφίας.

Η ενασχόλησή του με την απρόσιτη «Οδύσσεια» του ιερού τέρατος που λέγεται Καζαντζάκης, μας χαρίζει, δίχως να το επιδιώκει συνειδητά, μια γνωριμία σε βάθος με την ψυχή και το εύρος του πνευματικού έργου του συγγραφέα. Διαρρηγνύοντας αποφασιστικά την παρθενικότητα του άβατου της καζαντζακικής «Οδύσσειας».

Η ταινία του λειτουργεί αρχετυπικά, σαν καθρέφτισμα της αγωνίας της περιπλάνησης της ύπαρξης του ανθρώπινου όντος, ανατροφοδοτώντας μας με αναζητήσεις και δίνοντάς μας παρηγορία και εφόδια για το μεγάλο ταξίδι, που μας οδηγεί απαρέγκλιτα όλους στο δικό μας παγωμένο τοπίο του θανάτου. «Όρτσα, παιδιά, και πρίμα φύσηξε του Χάρου το αγεράκι!»

Μεγάλο Κάστρο, 11 Μάρτ 2016

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

«Χρειαζόμαστε, σίγουρα μία άλλη κουλτούρα και ένα άλλο ιστορικό υποκείμενο»

«Είναι καταστροφικό για την ελληνική οικονομία και την κοινωνική συνοχή, οι διάφορες συντεχνίες να κλείνουν τους εθνικούς δρόμους, τα λιμάνια, τα αεροδρόμια, τα μουσεία και να προκαλούν Blackout στους εργασιακούς ρυθμούς της ελληνικής κοινωνίας. Ας καταλάβουμε ότι αν δεν υπάρξει ένα κλίμα σταθερότητας και ασφάλειας, επενδύσεις την Ελλάδα δεν πρόκειται να έρθουν ποτέ».

Αυτά δηλώνει σήμερα ο κ. Δημήτρης Τσαρδάκης, Διδάκτορας φιλοσοφίας του πανεπιστημίου της Φραγκφούρτης και Ομότιμος καθηγητής του πανεπιστημίου Πατρών. Μεταξύ άλλων σπούδασε στο πανεπιστήμιο της Φραγκφούρτης Επιστήμες της αγωγής, Κοινωνιολογία και Φιλοσοφία και ακολούθως έκανε τις μεταπτυχιακές του σπουδές. Αμέσως μετά, στο ίδιο πανεπιστήμιο, έκανε την διδακτορική του διατριβή στην Κοινωνιολογία της τηλεόρασης, υπό την επίβλεψη του καθηγητή Gerd Kadelbach και τον Ιούνιο του 1981 πήρε τον τίτλο του διδάκτορα της Φιλοσοφίας.

Η συνέντευξη

Μήπως κ. Τσαρδάκη χρειαζόμαστε μια άλλη κουλτούρα;

«Χρειαζόμαστε, σίγουρα μία άλλη κουλτούρα και ένα άλλο ιστορικό υποκείμενο, που να ενστερνίζεται την κοινωνική ευθύνη και την αλληλεγγύη των λαών, σε μία βάση ελεύθερης διαπραγμάτευσης, χωρίς κομματικές παρωπίδες και συντεχνιακές προπαγάνδες. Χρειαζόμαστε, επίσης, ένα κράτος που να προωθεί τις μεταρρυθμίσεις, εκεί όπου χρειάζονται, να ενθαρρύνει τις επενδύσεις, να σέβεται τους πολίτες, να στηρίζει τους δημοκρατικούς θεσμούς και να αποδίδει το αίσθημα δικαίου, εκεί όπου διαπιστώνονται έκνομες δραστηριότητες και όχι να τις συγκαλύπτει, μετρώντας το πολιτικό κόστος. Αυτός που κυβερνά πρέπει να παίρνει και το ρίσκο των αποφάσεών του επάνω του. Χρειαζόμαστε, με άλλα λόγια, διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας των θεσμών, όχι όμως στα προεκλογικά λόγια και συνθήματα, αλλά στην καθημερινή πράξη».

Μπορείτε να αναφερθείτε πιο αναλυτικά στις μεταρρυθμίσεις;

«Οποιαδήποτε κυβέρνηση οφείλει άμεσα να προωθήσει τις μεταρρυθμίσεις στη δημόσια διοίκηση, στο ασφαλιστικό, στην παιδεία, στην υγεία, στη δημόσια ασφάλεια των πολιτών. Πρέπει άμεσα να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της ανάπτυξης, να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και να σταματήσει να κόβει μισθούς και συντάξεις. Η Ελλάδα έχει το πλεονέκτημα, από την ίδια τη γεωγραφική της θέση, αλλά και τον πολιτισμό της, και πρέπει να αναπτύξει περαιτέρω τις τουριστικές και ναυτιλιακές επιχειρήσεις (είναι αδιανόητο να μην υπάρχει υπουργείο Ναυτιλίας), τις νέες γεωργικές τεχνολογίες, τις τουριστικές επιχειρήσεις και τον πολιτισμό της (πανεπιστήμια – έρευνα). Όλα αυτά πρέπει να γίνουν με σεβασμό στο περιβάλλον και στη φύση, με κοινωνική συνοχή και προπαντός με ασφάλεια για τους Έλληνες πολίτες και τους ξένους, έτσι ώστε να δημιουργηθεί επιτέλους ένα κατάλληλο και σταθερό κλίμα για την προσέλκυση επενδύσεων στη χώρα μας.

Όλα αυτά προϋποθέτουν ότι κάτι πρέπει να αλλάξει και στις νοοτροπίες και συμπεριφορές των συνδικάτων και των διαφόρων συντεχνιών».

Δηλαδή;

«Είναι καταστροφικό για την ελληνική οικονομία, παραδείγματος χάριν, να γίνονται 200 απεργίες και κινητοποιήσεις κάθε χρόνο και να διαλύεται η χώρα κάθε φορά που μία συντεχνία θεωρεί ότι θίγονται τα συμφέροντά της. Είναι καταστροφικό για την ελληνική οικονομία και την κοινωνική συνοχή, οι διάφορες συντεχνίες να κλείνουν τους εθνικούς δρόμους, τα λιμάνια, τα αεροδρόμια, τα μουσεία και να προκαλούν Blackout στους εργασιακούς ρυθμούς της ελληνικής κοινωνίας.

Ας καταλάβουμε ότι αν δεν υπάρξει ένα κλίμα σταθερότητας και ασφάλειας, επενδύσεις την Ελλάδα δεν πρόκειται να έρθουν ποτέ. Τέλος, μέσα από μια σειρά μεταρρυθμίσεων και παρεμβάσεων της Δημόσιας Διοίκησης θα μπορούσε να αποκατασταθεί η σχέση εμπιστοσύνης των πολιτών με το κράτος, έτσι ώστε και το κράτος να ανταποκρίνεται στα προβλήματα των πολιτών και οι πολίτες να αντιλαμβάνονται ότι ζούνε μέσα σε μια ευνομούμενη πολιτεία».

Μπορείτε να αναφερθείτε πως φτάσαμε ως εδώ;

«Αμέσως μετά το τέλος του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου, η Ελλάδα μπαίνει σε μία τροχιά ανασυγκρότησης της χώρας, η οποία συνοδεύεται με μία προσπάθεια οικονομικής ανάπτυξης.

Ωστόσο, εξακολουθεί να παραμένει μία αμιγώς γεωργικοκτηνοτροφική οικονομία με ένα ποσοστό αναλφάβητου πληθυσμού, που φτάνει το 18% περίπου του πληθυσμού της. Από την άποψη ότι η Ελλάδα της δεκαετίας του 1950

δεν είχε καμία βιομηχανική παραγωγική υποδομή, η οικονομία της στηριζόταν σε ένα μεταπρατικό μοντέλο εμποροβιοτεχνίας, το οποίο ήταν η προϋπόθεση για την εκμετάλλευση του εργατικού δυναμικού της χώρας.

Για τον λόγο αυτό στη δεκαετία του 1960 πολλοί Έλληνες άρχισαν να μεταναστεύουν σε χώρες της Ευρώπης αλλά και της Αμερικής και Αυστραλίας για να βρουν μία καλύτερη τύχη. Εγκαταλείποντας έτσι την ύπαιθρο και τις γεωργικές καλλιέργειες.

Έτσι άρχισε να συρρικνώνεται και ο γεωργοκτηνοτροφικός τομέας, ο οποίος μέχρι τη δεκαετία του 1980 αποτελούσε τη βάση της παραγωγικής δύναμης στην Ελλάδα, μαζί με τις τουριστικές επιχειρηματικές δραστηριότητες. Η παρένθεση της επταετούς στρατιωτικής δικτατορίας (1967-1974) ανακούφισε εν μέρει τους αγρότες (χαρίζοντας ορισμένα χρέη στις τράπεζες), αλλά η συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού αντιστάθηκε στο καθεστώς της χούντας, γιατί είχε αναστείλει όλους τους δημοκρατικούς θεσμούς.

Μετά τη μεταπολίτευση (1974) και την επιστροφή του Κωνσταντίνου Καραμανλή από το Παρίσι αρχίζει να υλοποιείται το όραμα για την είσοδο της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή κοινότητα. Τον Οκτώβριο του 1981 για πρώτη φορά το πανελλήνιο σοσιαλιστικό κίνημα (ΠΑΣΟΚ) κερδίζει τις εκλογές με μεγάλη πλειοψηφία. Το προεκλογικό σύνθημα ήταν η "Αλληλαγή" και "το ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση ο λαός στην εξουσία". Πράγματι, εκείνη την εποχή άρχισε να πνέει ένας άνεμος δημοκρατικής διακυβέρνησης της χώρας. Ωστόσο, όλα αυτά τα συνθήματα εξαργυρώθηκαν μέσα από μία ανορθόλογο οικονομική πολιτική, η οποία στηρίχτηκε κυρίως στα δανεικά».

Δηλαδή;

«Όλα τα πακέτα οικονομικής βοήθειας που εισέρρευσαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό μορφή επιχορηγήσεων, κατασπαταλήθηκαν κυρίως στον τομέα της κατανάλωσης και όχι στην ανάπτυξη της χώρας. Την ίδια περίοδο, υπό την πίεση της ελληνικής κοινωνίας για εκδημοκρατισμό και καλύτερη παιδεία για τον λαό, ιδρύονται περί τα είκοσι νέα πανεπιστήμια, κατεσπαρμένα σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια.

Το γεγονός αυτό οδήγησε σε μία έκρηξη της τριτοβάθμιας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (οι πτυχιούχοι άρχισαν να βγαίνουν κατά χιλιάδες), ενώ η μεταπρατική αγορά εργασίας δεν μπορούσε να απορροφήσει όλο αυτό το επιστημονικό δυναμικό. Αυτή η κατάσταση μακροπρόθεσμα οδήγησε σε νέα άνοδο της ανεργίας των πτυχιούχων και όχι μόνον. Εκτιμάται, ότι η ανεργία σήμερα στην Ελλάδα ξεπερνάει το 20% του εργατικού δυναμικού της χώρας. Μετά την είσοδο της χώρας στο Ευρώ (2001) και τους επιτυχείς ολυμπιακούς αγώνες (2004) μια ηλιαχτίδα άρχισε να φωτίζει στο εθνικό στερέωμα της χώρας, η οποία δυστυχώς έσβησε πολύ γρήγορα».

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ο επίσημος φορέας του κράτους για την πιστοποίηση της ελληνομάθειας παγκοσμίως

Το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, με έδρα τη Θεσσαλονίκη, ιδρύθηκε πριν 21 χρόνια και συνιστά κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων συνεπαιδευμένη από τα Υπουργεία Εξωτερικών και Πολιτισμού. Είναι ερευνητικό ίδρυμα (ΝΠΙΔ) και λειτουργεί ως συντονιστικό, συμβουλευτικό και επιτελικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα γλωσσικής αγωγής και πολιτικής.

Σήμερα, αποτελεί μέλος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Εθνικών Ιδρυμάτων για τη Γλώσσα [European Federation of National Institutions for Language (EFNIL)] καθώς και άλλων πανευρωπαϊκών οργανισμών και ενώσεων – όπως η Ένωση Εξεταστών Γλωσσολογίας στην Ευρώπη (ALTE) και η Ευρωπαϊκή Ένωση Εξετάσεων και Αξιολόγησης της Γλωσσολογίας (EALTA) – δραστηριοποιείται στην υλοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων και αναπτύσσει συνεργασίες με αναγνωρισμένους φορείς της Ευρώπης που άπτονται των ερευνητικών του ενδιαφερόντων.

Όντας ο εθνικός φορέας πιστοποίησης επάρκειας της ελληνομάθειας παγκοσμίως, το ΚΕΓ διενεργεί κάθε Μάιο τις σχετικές εξετάσεις σε 150 εξεταστικά κέντρα ανά τον κόσμο, πιστοποιώντας γύρω στους 5000 υποψηφίους ετησίως.

Πληροφορίες για τα εξεταστικά κέντρα και τις εστίες διδασκαλίας του πληνήτη βρίσκονται αναρτημένες στις ιστοσελίδες:

ΑΡΧΕΙΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ:

(<http://www.greek-language.gr/certification/node/9.html>)

ΕΣΤΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

(http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/foreign/guides/tuition/show.html?group=1)

ΧΑΡΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ:

(<http://www.greek-language.gr/certification/application/index.html>)

«Η πιστοποίηση υπήρχε για όλες τις γλώσσες της Ε.Ε. πλὴν της ελληνικής»

«Το ΚΕΓ ιδρύθηκε από την Πολιτεία το 1994 με σκοπό να οργανώσει για πρώτη φορά το θεωρητικό υπόβαθρο και να εφαρμόσει κατόπιν, ότι απορρέει από αυτό για την πιστοποίηση της ελληνομάθειας, η οποία ως τότε ήταν άγνωστη στον ελληνικό χώρο» εξηγεί ο Πρόεδρος του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, καθηγητής Ιωάννης Καζάζης, μιλώντας στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς στη Βουλή (<https://www.youtube.com/watch?v=LRDzDS91MYQ>). Είκοσι χρόνια μετά την οριστική λύση του γλωσσικού ζητήματος και ενώ «η πιστοποίηση υπήρχε για όλες τις γλώσσες της Ε.Ε. πλὴν της ελληνικής», διαμορφώθηκε και στη χώρα μας το απαραίτητο πολιτικό και επιστημονικό πλαίσιο που επέτρεπε, πλέον, την ενιαία και δυναμική προβολή της ελληνικής γλώσσας στο εξωτερικό.

Έτσι, το 1997 η Πολιτεία αναθέτει στο ΚΕΓ την ευθύνη δημιουργίας ενός συστήματος πιστοποίησης της ελληνομάθειας. Το Νοέμβριο του επόμενου χρόνου το Κρατικό Πιστοποιητικό Ελληνομάθειας θεσμοθετείται και οι πρώτες εξετάσεις λαμβάνουν χώρα το 1999. Η συνολική και αποκλειστική διοργάνωση και εποπτεία των σχετικών εξετάσεων ανατίθεται από το Υπουργείο Παιδείας στο Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας και το συγκεκριμένο έργο αναλαμβάνει το Τμήμα Στήριξης

και Προβολής της Ελληνικής Γλώσσας (<http://www.greek-language.gr/certification/node/2.html>). Σκοπός του η ενίσχυση και προώθηση της ελληνικής γλώσσας εντός και εκτός της Ελλάδας, η οργάνωση της διδασκαλίας της σε αλλοδαπούς και ομογενείς, η στήριξη των απανταχού διδασκόντων αυτήν και η παραγωγή κάθε μορφής υλικού που θα μπορούσε να συντελέσει στην προβολή και στη διάδοσή της.

Διαβατήριο επιτυχίας η σωστή προετοιμασία

Από τον Μάιο του 2011 ισχύει επισήμως και για την ελληνική – όπως για όλες τις γλώσσες του Συμβουλίου της Ευρώπης – η εξάβαθμη κλίμακα (A1, A2, B1, B2, Γ1, Γ2) που ορίζει το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς (ΚΕΠΑ) για τις γλώσσες. Σύμφωνα με τον κ. Καζάζη, το ΚΕΠΑ «ενθαρρύνει και υπηρετεί αποτελεσματικά την κινητικότητα στην ενιαία αγορά εργασίας σε όλη την Ευρώπη» και αποτελεί «τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές που την κατάκτηση μιας γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης την κατατάσσουν σε έξι ισοσταθμισμένα επίπεδα» ώστε «το γερμανικό A1 ή A2 να μην είναι ούτε πιο δύσκολο ούτε πιο εύκολο από το αντίστοιχο ελληνικό, το ισπανικό και ούτω καθεξής».

Το θεωρητικό υπόβαθρο αυτού του νέου θεσμικού πλαισίου παρουσιάζεται από το ΚΕΓ το 2013, με την έκδοση του τόμου Πιστοποίηση επάρκειας της ελληνομάθειας: Νέο αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα (<http://www.greeklanguage.gr/node/880>). Το βιβλίο συνιστά πεδίο αναφοράς για διδάσκοντες, ερευνητές και συγγραφείς διδακτικών εγχειριδίων που ασχολούνται με την ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα. Πρόκειται για ένα κείμενο που καθορίζει τα όρια των επιπέδων ελληνομάθειας και περιγράφει με λεπτομέρεια τη γλωσσική ικανότητα που αναμένεται να έχει ένας μη φυσικός ομιλητής σε κάθε ένα από αυτά. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρονται οι γενικοί, ειδικοί κι επικοινωνιακοί (γλωσσικές λειτουργίες, περιστάσεις επικοινωνίας) εκπαιδευτικοί στόχοι καθώς και τα γλωσσικά στοιχεία που οφείλει να γνωρίζει ο μαθητής σε έκαστο επίπεδο ελληνομάθειας. Το εν λόγω έργο καθοδηγεί όλους τους εμπλεκόμενους στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, εξασφαλίζει τη διαβάθμιση της γνώσης και την ομαλή μετάβαση των μαθητών από το ένα επίπεδο ελληνομάθειας στο επόμενο, παρέχει το πλαίσιο του τρόπου και του υλικού διδασκαλίας χωρίς να υπονομεύει ή να ακυρώνει τη δημιουργικότητα και τη φαντασία δασκάλων και συγγραφέων.

«Η σωστή προετοιμασία», επισημαίνει ο Πρόεδρος του ΚΕΓ, «συμβάλλει ουσιαστικά στην κατάκτηση της απαιτούμενης ύλης και της απαραίτητης τεχνικής ώστε η εξεταστική διαδικασία να καθίσταται επιτυχής». Για το λόγο αυτό το Κέντρο δημιούργησε τη μοντέρνα και δυναμική σειρά διδακτικών εγχειριδίων ΚΛΙΚ στα ελληνικά με κύριο στόχο την αποτελεσματική συνδρομή στην εκμάθηση και στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας.

Οι συγγραφείς της σειράς, Μ. Καρακώργιου και Β. Παναγιωτίδου, αναφέρουν πως «κάθε βιβλίο προετοιμάζει τους μαθητές για ένα επίπεδο ελληνομάθειας και το υλικό του συμφωνεί απόλυτα με τις προδιαγραφές του τόμου Πιστοποίησης Επάρκειας της Ελληνομάθειας: Αναλυτικό Εξεταστικό Πρόγραμμα. Στις σελίδες του κάθε διδακτικού εγχειριδίου καλλιεργούνται μεθοδικά οι 4 επικοινωνιακές δεξιότητες ενώ παράλληλα αναπτύσσονται στρατηγικές γλωσσικής εκμάθησης που προάγουν την αυτονομία και αυτενέργεια των μαθητών-ομιλητών της ελληνικής γλώσσας». Εκτιμούν ότι «η σειρά αγαπήθηκε ιδιαίτερα από το κοινό στο οποίο απευθύνεται λόγω του επικοινωνιακού της χαρακτήρα, της καινοτόμου μεθοδολογίας και της πολυποικιλίας ύλης. Κείμενα, επιτραπέζια παιχνίδια, τραγούδια και ασκήσεις – σύμφωνες με την τυπολογία των εξετάσεων – συνθέτουν μια μέθοδο που υπόσχεται άριστα αποτελέσματα σε δασκάλους και μαθητές».

Μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί τα βιβλία για τα επίπεδα A1 για παιδιά, A1 για ενήλικες, A2 και B1» (<http://www.greek-language.gr/certification/node/89.html>).

Οι λύσεις των ασκήσεων της εκδοτικής σειράς βρίσκονται αναρτημένες στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.greek-language.gr/certification/node/89.html> ενώ ελεύθερη είναι και η πρόσβαση στο συμπληρωματικό υλικό για το εγχειρίδιο «ΚΛΙΚ στα Ελληνικά, A1-A2» στην ιστοσελίδα: <http://www.greek-language.gr/certification/KLIK/index.html>, όπως και στο σύνολο των ψηφιακών πόρων του ΚΕΓ.

Επιπροσθέτως, ο νέος δικτυακός τόπος του Κέντρου «Ψηφίδες»

(<http://www.greek-language.gr/digitalResources/index.html>) – ο οποίος περιλαμβάνει λεξικά, σώματα κειμένων, γλωσσικά εργαλεία, πολυμεσικούς πόρους, εκπαιδευτικά σεναρία, μελέτες, γραμματολογίες κ.ά. – σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε με στόχο τη διαμόρφωση μεθοδολογικού πλαισίου για τη γλωσσική διδασκαλία με ψηφιακά μέσα και τη δημιουργία πρόσθετων εκπαιδευτικών πόρων για τα γλωσσικά μαθήματα, στο πλαίσιο του Ψηφιακού Σχολείου του Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων. Το νέο ψηφιακό περιβάλλον λειτουργεί αυτόνομα και ταυτόχρονα συμπληρώνει και επεκτείνει το ήδη διαθέσιμο υλικό στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα (<http://www.greek-language.gr/greekLang/index.html>).

«Πιστοποίηση απάντων»

Δεδομένου ότι οι ανάγκες των υποψηφίων αλλά και οι λόγοι που υπαγορεύουν τη συμμετοχή τους στις εξετάσεις πιστοποίησης ελληνομάθειας διαφοροποιούνται, το ΚΕΓ – εκτός από εκείνες που πραγματοποιούνται για ομογενείς και αλλοδαπούς κάθε Μάιο σε όλο τον κόσμο – προσφέρει ad hoc και τις παρακάτω κατηγορίες εξετάσεων:

- Για την απόκτηση της ειδικής άδειας οδήγησης Επιβατηγού Δημοσίας Χρήσης αυτοκινήτου, καθώς και για άλλους επαγγελματικούς σκοπούς (Πιστοποιητικό Επάρκειας της Ελληνομάθειας για επαγγελματικούς σκοπούς)
- Για ανέργους, παλιννοστούντες και πρόσφυγες μέσω προγραμμάτων που υλοποιούνται από Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης
- Για αιτούντες το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος
- Για μηδαμούς και αλλοδαπούς εγκλείστους σε συμφρονιστικά καταστήματα
- Για ΑμεΑ: Ειδικά προσαρμοσμένες εξετάσεις ελληνομάθειας (<http://www.greek-language.gr/certification/node/3.html>)

Το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, όμως, δεν περιορίζεται μόνο στην πιστοποίηση των διδασκόμενων αλλά μεριμνά και για την πιστοποίηση των διδασκόντων. Εξού και η συνεργασία του με το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στο πλαίσιο του εξ αποστάσεως Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας» (<http://www.greek-language.gr/greekLang/portal/blog/archive/2015/08/19/6751.html>), αλλά και η διοργάνωση του εξ αποστάσεως Επιμορφωτικού Προγράμματος «ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ στη Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας για διδασκόντες στην Ελλάδα και το εξωτερικό» (<http://diadromes.greek-language.gr/>).

«Το πρόγραμμα ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ», δηλώνει ο Πρόεδρος του ΚΕΓ, «έχει καταφέρει να πιστοποιήσει στα 10 χρόνια 3.500 εκπαιδευτικούς, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να μπορούν να ασκούν το επάγγελμά τους στο εξωτερικό, αντί να επιβαρύνεται υπέρτοκα η ελληνική πολιτεία στέλνοντας απεσπασμένους με απλή ή διπλή ή τριπλή επιμίσθιο». Επιπλέον, οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα παίρνουν μέρος σε μία διαρκώς ανανεούμενη ψηφιακή κοινότητα, μέλη της οποίας παραμένουν και μετά την πιστοποίησή τους – χωρίς καμία επιβάρυνση – συνεχίζοντας την επιμόρφωσή τους εσαεί. Πρόκειται για «μία κλειστή ψηφιακή κοινότητα πρακτικής», λέει χαρακτηριστικά, «εξ αποστάσεως, καθόλου εκ του σύνεγγυς, με μηδέν έξοδα πλέον για τους ίδιους και για το ελληνικό κράτος».

Θεωρώντας τη διπλή πιστοποίηση μονόδρομο, ισχυρίζεται πως «πρέπει όλοι να πιστοποιούνται, όλα τα παιδιά της Ομογένειας, όπως και οι μη ομογενείς. Και όσον αφορά τους εκπαιδευτικούς, πρέπει όλοι να πιστοποιούνται στο εξωτερικό για να μπορούν να στηρίζουν την ελληνόγλωσση εκπαίδευση από το εξωτερικό, και όχι εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού».

Και επειδή, τέλος, η απόδειξη της γνώσης συνιστά μέγα ζητούμενο στις μέρες μας, για το ΚΕΓ «το σημαντικότερο από όλα είναι η πιστοποίηση απάντων. Δεν νοείται σήμερα γλωσσική διδασκαλία η οποία δεν οδηγεί σε πιστοποίηση του οποιουδήποτε επιπέδου. Αυτά είναι τα αντικειμενικά μέτρα και τα σταθμά. Όποιος κατέχει την πιστοποίηση μπορεί να την εξαργυρώσει στην αγορά εργασίας. Κι αυτό είναι πολύ σημαντικό για μας και για τα παιδιά μας στην Ομογένεια».

Αγγελική Παπαχρήστου

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Επαναπατρισμός κειμηλίων που είχαν κλαπεί από ελληνικές μονές και ναούς

Τρεις εικόνες -μεταβυζαντινά κειμήλια κλαπέντα από ελληνικά εκκλησιαστικά μνημεία- επαναπατρίστηκαν από τη Γερμανία στην Ελλάδα, στις 28 Απριλίου 2016.

Κατόπιν συντονισμένων ενεργειών των Εφορειών Αρχαιοτήτων και των ελληνικών διπλωματικών αρχών, οι γερμανικές αστυνομικές αρχές παρέδωσαν τις εικόνες στο Γενικό Προξενείο του Μονάχου. Είχε προηγηθεί απόφαση του Ειρηνοδικείου του Μονάχου για την οριστική απόδοσή τους στο Ελληνικό Δημόσιο.

Το 2012 η τότε Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών, αρμόδια τότε Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού για θέματα αρχαιοκαπηλίας, πληροφορήθηκε από την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση Ηπείρου ότι σε οίκο δημοπρασιών στη Γερμανία (Hargesheimer & Günther, έδρα Düsseldorf) διατίθεντο προς πώληση μεταβυζαντινά κειμήλια κλαπέντα από ελληνικά εκκλησιαστικά μνημεία. Ακολούθησε άμεση κινητοποίηση, έλεγχος του τηρούμενου ηλεκτρονικού φωτογραφικού αρχείου και συνεργασία με τις συναρμόδιες περιφερειακές Εφορείες Αρχαιοτήτων (πρώην 8η και 19η Εφορείες Βυζαντινών Αρχαιοτήτων σε Ιωάννινα και Τρίκαλα αντίστοιχα) με αποτέλεσμα την ταυ-

τοποίηση δεκοοκτώ (18) κλαπέντων μεταβυζαντινών κειμηλίων από ναούς της Ηπείρου κυρίως αλλά και της Θεσσαλίας και της Δ. Μακεδονίας. Μετά από έρευνες διαπιστώθηκε ότι το μεγαλύτερο μέρος των κειμηλίων είχε ήδη πωληθεί ή

επιστραφεί σε ιδιώτες στην Ολλανδία και τη Ρωσία, μία (1) εικόνα είχε πωληθεί σε ιδιώτη στο Düsseldorf και τέσσερις (4) επιστράφησαν στην προμηθεύτρια εταιρεία του οίκου δημοπρασιών στο Μόναχο. Κατόπιν έγκλησης που

κατατέθηκε από τον εκπρόσωπο του ελληνικού δημοσίου κατά της προμηθεύτριας εταιρείας στο Μόναχο το 2013 παραδόθηκαν στις αστυνομικές αρχές και στη συνέχεια στην αρμόδια Εισαγγελία οι εξής τρεις (3) εικόνες:

1. «Χριστός Μέγας Αρχιερέυς», 1885, διαστ. 0,73Χ0,36μ., που είχε κλαπεί από την μονή Γενεσίου της Θεοτόκου και αγίου Χαραλάμπους, στη θέση Αργυραίικα, Πετρίθου, Π.Ε. Καρδίτσας, Περιφέρειας Θεσσαλίας. Η κλοπή πραγματοποιήθηκε το διάστημα 25.12.2006 – 03.01.2007,

2. «Ενθρονη Παναγία Οδηγήτρια», 1885, διαστ. 0,73Χ0,35μ., επίσης κλαπείσα από την μονή Γενεσίου της Θεοτόκου και Αγίου Χαραλάμπους, στη θέση Αργυραίικα Πετρίθου Καρδίτσας,

3. Αμφιπρόσωπο εικονίδιο χορού (με τις παραστάσεις των Αγίων Αναργύρων και των Τριών Ιεραρχών), 18ου αι., διαστ. 0,17Χ0,12μ., που είχε κλαπεί από το ναό Κοίμησης Θεοτόκου Κουκουλίου, Π.Ε. Ιωαννίνων, Περιφέρειας Ηπείρου. Η κλοπή πραγματοποιήθηκε το διάστημα 21–25.12.2009.

Οι προσπάθειες για τον επαναπατρισμό και των υπόλοιπων εικόνων συνεχίζονται.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

«Ελληνική Γλώσσα, Πολιτισμός και ΜΜΕ»

Από την Επιστημονική Επιτροπή του 2ου Θερινού Πανεπιστημίου «Ελληνική Γλώσσα, Πολιτισμός και Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης: Από την Αρχαιοελληνική Γραμματεία έως Σήμερα» ανακοινώθηκε το αναλυτικό πρόγραμμα της δράσης. Το πρόγραμμα οργανώνεται από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων σε συνεργασία και με την υποστήριξη διακεκριμένων ελληνικών και διεθνών ακαδημαϊκών και δημοσιογραφικών φορέων. Είναι συνέχεια της περυσινής ακαδημαϊκής δράσης που πραγματοποιήθηκε με μεγάλη ομοθυμωμένη επιτυχία στην Άνδρο. Φέτος διευρύνεται με δύο κύκλους και υποστηρίζεται από το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών (Ελλάδος) του Πανεπιστημίου Harvard και το Γραφείο Ελλάδος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Προσφέρεται σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, απόφοιτους, υποψήφιους διδάκτορες, ερευνητές, εκπαιδευτικούς και δημοσιογράφους.

■ Ο κύκλος της Άνδρου

Ειδικότερα, ο πρώτος κύκλος, με τίτλο «2ο Θερινό Πανεπιστήμιο: Γλώσσα, Εξουσία και ΜΜΕ – Από τα κλασικά κείμενα στον σύγχρονο δημόσιο λόγο» θα πραγματοποιηθεί στην Άνδρο (Γαύριο) από 10 έως και 17 Ιουλίου 2016. Οργανώνεται σε συνεργασία με την Ένωση Ευρωπαίων Δημοσιογράφων, τελεί υπό την αιγίδα του δήμου Άνδρου, με επικεφαλής τον δήμαρχο Θεοδόση Ζουσουδά, και υποστηρίζεται από τον Φιλοπόροδο Όμιλο «Το Γαύριο» και τον πρόεδρό του Γιάννη Μαμάν, ο οποίος συμμετέχει ενεργά στον σχεδιασμό του εκπαιδευτικού/πολιτιστικού προγράμματος και του έντυπου υλικού (εκδ. Gutenberg). Σε αυτό το πρόγραμμα θα διδάξουν Καθηγητές και Ακαδημαϊκοί Συνεργάτες του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ, καθώς και πολλοί πανεπιστημιακοί από ελληνικά ΑΕΙ. Μεταξύ των διδασκόντων είναι ο Νικόλαος Πρεβελάκης, Λέκτορας Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Harvard, Assistant Director of Curricular Development, Harvard University's Center for Hellenic Studies (Washington, DC), ο Pedro Olalla, Συγγραφέας, Associate in Geography of myths, Harvard University's Center for

Hellenic Studies (Washington, DC), Πρεσβευτής του Ελληνισμού, οι Καθηγητές Γλωσσολογίας Διονύσης Γούτσος, Ζωή Γαβριηλίδου, Νικολέττα Τσιτσανούδη – Μαλλίδου – που είναι και η Ακαδημαϊκή Διευθύντρια του 2ου Θερινού Πανεπιστημίου – οι δημοσιογράφοι Κώστας Αρβανίτης (Στο Κόκκινο), Αλεξία Τασούλη (Mega Channel) και Δημήτρης Μιχαήλης (Real News). Ειδική αναφορά θα γίνει και στο προσφυγικό ζήτημα με εισήγηση του Στ. Βερνίκου, Επιστημονικού Υπεύθυνου του Εθνικού Προγράμματος Εθελοντικής Δράσης για την Διαχείριση Κινδύνων και Κρίσεων ΠΡΟΤΕΚΤΑ του ΥΠΕΠΘ. Το πρόγραμμα θα καλύψει τις θεματικές της Αρχαιοελληνικής γραμματείας και Δημοσιογραφίας, της έννοιας της εξουσίας και της χειραγώγησης σε κλασικά κείμενα, καθώς και της μεταμνημονιακής γλώσσας στα σύγχρονα ΜΜΕ και των απεικονίσεων της κρίσης στα ευρωπαϊκά μέσα ενημέρωσης.

■ Ο κύκλος της Κρήτης

Ο δεύτερος κύκλος, με τίτλο «2ο Θερινό Πανεπιστήμιο: Ελληνική Γλώσσα και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας: Ανάδειξη Πολιτιστικών και Εκπαιδευτικών Δράσεων», θα πραγματοποιηθεί στα Χανιά (Κολυμπάρι) από 16 έως και 22 Αυγούστου 2016. Το πρόγραμμα οργανώνεται από την Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης και το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Θα καλύψει τις ακόλουθες θεματικές της υποστήριξης του ελληνικού πολιτισμού και ελληνικής γλώσσας στα σύγχρονα ελληνικά και ευρωπαϊκά ΜΜΕ, της πολιτισμικής εγγραμματοσύνης αλλά και της χρήσης των δημοσιογραφικών κειμένων ως αυθεντικό γλωσσικό υλικό στην τάξη. Μεταξύ των διδασκόντων σε αυτόν τον κύκλο είναι ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Καθηγητής Γιώργος Καψάλης, ο Γενικός Διευθυντής της Ορθόδοξης Ακαδημίας Κρήτης, Δρ. Κώστας Ζορμπάς, ο σκηνοθέτης Γιάννης Σμαραγδής, οι Ομότιμοι Καθηγητές Α. Παπαϊωάννου και Π. Μιχαήλ, ο γνωστός Ελληνοιστής Gareth Alun Owens, Καθηγητής Ιστορίας, Γλώσσας και Πολιτισμού, η πρόεδρος του Π.Τ.Ν.

του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Καθηγήτρια Μ. Ζακελλήριου, η πρ. Κοσμήτορας, Καθηγήτρια Τζ. Παγγέ κ.ά.

Ευρύτατο είναι φέτος και το πολιτιστικό πρόγραμμα που θα εμπλουτίσει το ακαδημαϊκό πρόγραμμα με επισκέψεις και ξεναγήσεις των συμμετεχόντων σπουδαστών σε μουσεία και κέντρα πολιτισμού, παρακολούθηση συναυλιών και θεατρικών παραστάσεων, συναντήσεις με ανθρώπους του πολιτισμού και της τέχνης. Και οι δύο κύκλοι προσφέρουν εκπαιδευτικό υλικό και βεβαιώσεις παρακολούθησης στους συμμετέχοντες. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 2ο Θερινό Πανεπιστήμιο υποστηρίζεται από σημαντικές ελληνικές και ξένες επιχειρήσεις που συμμετέχουν ως ευγενείς χορηγοί στη δράση.

*Οι εγγραφές στο πρόγραμμα συνεχίζονται. Πληροφορίες: κ. Νικολέττα Τσιτσανούδη – Μαλλίδου, Ακαδημαϊκή Διευθύντρια Προγράμματος, Επικουρη Καθηγήτρια Γλωσσολογίας και Ελληνικής Γλώσσας Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Fellow of Comparative Studies of CHS, Harvard University, nitsi@cc.uoi.gr, και Το αναλυτικό πρόγραμμα δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του 2ου Θερινού Πανεπιστημίου, summerschool.oc.uoi.gr